

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înșoapiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
---	--	---

Preludiile unei reînvieri?

Nu departe de noi, într'o înclăștare de rep-tile ațâțate, forțele comuniste, trăiesc ultimul spasm de autodistrugere. Și dacă este bine sesizată iminenta lichidare a bolșevismului, epilogul acestei drame, înecată în sânge, nu poate să fie decât augurul unui început de viață nouă, căci de sigur, până'n ultimele profunzimi ale firii omenești, gâlgăie dorul de viață, care sporește cu cât sângele curge mai abundent.

Oare se va deștepta la conștiința de sine, colosul dela nord, întins în țara vastă.... fără margini, din povestirile lui Puskin? Iși va ridica oare glasul de tunet, starețul Ioan, din apocalipsa lui Solovieff, împotriva „Stăpânului”, care a reușit o vreme să vrăjească întreaga lume, denunțându-l lumii ca „Antichrist”?

Stăpânul de azi — Antichristul apocaliptic — n'a putut pătrunde adevărul că omul nu constituie o simplă „cărămidă metodică”, la edificarea noului stat. Omul este o ființă..... ceva mai complicată, și acest adevăr, este punctul cel mai vulnerabil — „călcâiul lui Achile” din miturile grecești — în trupul șubred, durat prin teroare, al bolșevismului.

Este adevărat, că poporul rus a trăit secolul trecut, într'o continuă trâmântare subterană. Eșit parcă, din firea sa, căuta ceva nedefinit, mereu chinuit de incertitudini, ca eroii din lumea cărților lui Dostoievski. Rusia apare când atrasă de mirajul culturii europene — la Turghenieff — când încopciată în patriarhala viețuire a stepii — la Tolstoi C. o. — Frământarea aceasta apare deodată, comprimată în mișcarea unor fanatici anarhiști, idealizați de „profetul revoluției” Maxim Gorki.

Oare aici să fi nizuț pravoslavnicul popor? Să se fi pregătit el pentru a distruge familia, statul, altarele Domnului?

Cine ar putea crede?

Peste toate desorientările de ordin cultural sau social, poporul acesta, a avut statornică siguranța mântuirii prin Christos. Marii poeți și scriitorii ai Rusiei, chiar și aceia cari au întonat preludiile Rusiei noauă, au învăluit rusul într'un misticism religios, — Puskin, Gogol, și toți scriitorii, care au trăit în sufletul poporului rus, afară de raționalismul discordant al lui Tolstoi.

Adierea plină de mister a unei nopți de crăciun, misterul întrupării divine, se potrivea așa de bine acestui popor, răsfirat pe întinsul imperiului de care dispunea autocratic un Țar. Rusul trăește într'un fel de mistică a nemărginirii, el „vede totul în mare — zice Dostoievski — precum mare este și țara lui”, și creștinismul nu putea decât să-i deschidă perspective spirituale noi, să-i lărgască zarea contemplațiunii infinitului..... Așa s'a și întâmplat. Mai mult chiar. Poporul rusesc și-a creat conștiința unei meniri mai înalte printre celelalte popoare creștine: un ideal mesianic. Dostoievski găsește la poporul său, un fond inepuizabil de resurse spirituale. Cel ce se mântuește trebuie să fie înainte de toate rus și rusul nu împrumută ci crează, el este sinteza unei împărății noauă, a creștinismului universal.....

Și iată, după câteva decenii, unde au ajuns pravoslavnicii, mândri de mărimea și bogăția lor, de sufletul lor inepuizabil, de misiunea lor... Au căzut altarele Rusiei, ctitorii bogate. Haosul și colbul distrugerii s'a ridicat în locul lor. „Jos superstiția umbrelor seculare.... trăiască haosul” este refrenul sinistru, care pustiește azi sufletul Rusiei.....

Acum conducătorii poporului rusesc îi creiază un ideal contrar: să urască, să distrugă. În sufletul poporului însă, acest lucru, nu produce decât un dureros dezacord, fiindcă sufletul țaranului rus, nu știe, nu poate să urască pe

sublimul suferind de pe Golgota. De aceea, neoficial, el a rămas în evoluția lui firească.... la icoană, simplu, ca și înainte când literații îl împodobeau cu supranumele de „popor ales“.

Regimul care a încercat să creeze o lume nouă, sub dictatura morală și doctrinară a materialismului Marx, chiar dacă ar reuși să rezolve toate problemele vieții sociale, „problema Dumnezeu“ nu o va deslega niciodată și mai ales, nu o va nimici cu teroarea.

Avem atâtea pilde demonstrative, atâtea informații aduse de inși întorși din „raiul comunist“. Citez b. o. un caz, publicat în ziare, al studentei care la intrarea — mi-se pare — în Universitate trebuia să presteze jurământul — sau în limbaj oficial declarația — de „necredință“. După ce rostește textul stereotip, nu cred în Dumnezeu, Dumnezeu este o superstiție burgheză etc.... reușește examenul. Ușurată apoi, rostește cuvintele: mulțumescuți Doamne, că am scăpat.

Iaroslowski — Gubelman — însuși deconcertat de constatarea, că totuși au mai rămas mulți credincioși, mai îngăduie câte un compromis. O realitate așa de incontestabilă și universală, cum e credința, nu se poate înlătura cu aforisme îndrăznește, sau cu violențe brachiale...

Și acum când vedem — ultimul act care se consumă în sânge — exterminându-se membrii partidului comunist — și începutul s'a făcut dela.... cap — oricine presupune, dincolo de lupta de autodistrugere, o cutremurare subterană de proporții mai mari, o cutremurare în profunzimile conștiinței care se deșteaptă. Dacă scriitorii și artiștii din Rusia de azi, care sunt indicați să prindă domeniul sufletului în evoluția de azi, nu o pot face, fiindcă nu există decât o literatură și o artă oficială, apar totuși cărți care sesizează starea nevralgică de azi. Sunt operele acelora care împrăstiați pe întinsul pământului, trăesc în nostalgia pământului lor și în continuitatea adevăratei culturi rusești, profeții altei Rusie. Astfel citez romanul Aliei Rachmanova: „Fabrica de oameni noi“. Nume sugestiv, fabrica este „Comuna Muncii G. P. U-lui“. Toate întâmplările care însoțesc viața atâtor oameni din această carte, alcătuiesc un tablou îngrozitor. Viața se precipită în „raiul comunist“ în mizerie și scârbă, care intimidează mândria de om. Morala cea mai sublimă, este distrugerea a tot ce este burghez. Dar acțiunea cărții se desfășoară în tainițele conștiinței, în tainițele acestei „instituții burgheze“ despre care întreabă un tânăr dela „Fabrica de oameni noi“: „cum să fac s'o suprim atunci, când e înlăuntrul meu și nu-mi dă pace“. Și adesea primul

for de judecată al conștiinței, este amintirea forului suprem divin. Dar predicatorii moralei comuniste hulesc pe Dumnezeu, și îl hulesc pentru că se încăpăținează să-l adore.

Vehementa explozie blasfemă a tovarășului Vladimirov, ascunde o chinuitoare incertitudine lăuntrică, dincolo de care sufletul său dorește cu febrilitate divinitatea. Iconoclastul își teme tăria în fața cărțuliei care conține viața Sf. Simion. Ceva tiranic îl îndeamnă pe tovarășul Vladimirov s'o citească. Degeaba luptă tovarășul Vladimirov cu sine însuși. Monstrul din el va fi răpus, căci, deodată izbucnește: „...nimeni numi garantează că, într'o bună zi ceremoniile noastre nu vor fi schimbate prin altele, și ideea noastră cu alta. Noi am băgat în cap oamenilor ura contra capitalismului, contra lui Dumnezeu și a lumii de dincolo. Ce se va întâmpla însă în ziua când ei nu vor mai voi să urască....?“ pag. 248. Și pe când el se chinue cu astfel de gânduri, iată că sectații din „Reuniunea oamenilor lui Dumnezeu“ merg spre moarte ca la o oră de rugăciune. O tânără se sacrifică pentru o vrăjitoare criminală — prin substituie — și tovarășul Vladimirov poate să constate că „sentimentul religios găsește, chiar dacă pe drumuri deviate, prilej să-și exercite acțiunea lui asupra oamenilor“ (pag. 344).

În adâncurile ascunse, comuniștii sunt sceptici, scârbiți și mai presus de toate desechilibrați. Căci pe când se lapadă de sine „căci prea multa fericire personală dăunează cauzei“ ei nu se opresc să profite de plăcerile trupului în modul cel mai bestial. În contrast cu viața dela „Fabrica de oameni noi“ viața „Oamenilor lui Dumnezeu“ este frumoasă și sporește în toate domeniile.

Aceasta este situația, în țara în care a fost „detronat Dumnezeu“.

Cu fiecare crimă, sporește nemulțumirea, sau mai precis, reacțiunea impulsului vital. Și desigur, sfârșitul acesta dramatic, este anunțul vieții celei noaue. Iar când se va deștepta pravoslavnicul popor la viața cea nouă — care nu este o descoperire ci o regăsire — se va surprinde ciopliind, în psalmi de rugăciune, altare Domnului.

Pr. Marcu Bănescu.

*În biserica mării Tale stând ni-se pare
că stăm în ceriuri.*

Psalm.

Sfânta originalitate

Vremurile în cari trăim noi reclamă frământări grele și studii serioase, atât pe terenul material cât și pe cel sufletesc. În pământ pe undeva poate să se afle mult aur, dar tot discutând pe deasupra fără să încerci să dai la o parte țărâna și poate nu o să-l afli niciodată. Oratorii mari și limbuți de ocazie, tot mereu citează pe tata Traian, Decebal, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, foarte rău înțaleși. Nici unul dintre acești geniali bărbați dacă ar trăi azi, nu s'ar mai bate cu dușmanii pe locurile unde s'au mai bătut, ci ar potrivi locurile de ciocnire cu adversarii, așa cum cere știința militară de azi. Marea lor virtute este că au știut să fie originali în timpurile lor, și este sigur că dacă ar învia din morți tot originali ar fi, desprețuind orice șablon. Copiilor noștrii în școală nu li se spune de loc că a iubi și a urma pe Ștefan cel Mare, care a snopit în bătăi pe Tătari, Turci, Poloni și Unguri, înseamnă să cauți să fi și tu original, ca să înțelegi timpul în care trăiești ce se pretinde riguros să știe să înșire data bătăliilor lui Ștefan, pentru că altcum a căzut la examen. Curios lucru! La ocaziuni festive rolanții principali dacă nu au fracuri le împrumută, și ce durere și cu faptele strămoșilor să încearcă acelaș lucru, dacă nu știm ce să vorbim noi lăsăm să vorbească în locul nostru strămoșii, conturbându-le somnul degeaba.

Și cum se lucrează pe alte terene de cultură, așa se imită faptele și pe terenul religios. Cel mai mult pisălogit, mare și nemuritor bărbat al sfintei noastre biserici este, fără îndoială, metropolitul Șaguna. În fața acestui erarh nu a stat nici un tablou, nici un clișeu uzitat, nici un ogaș umblat, el a creat totul, strălucind pentru toate vremurile ca un arhipăstor original. Și precum este adevărat, că dacă ar învia Mihai Viteazul, nu s'ar mai bate la Călugăreni, tot așa este de sigur că înviind Șaguna din morți, nici el nu ar mai face ce a făcut ci ar crea ceva nou, în consonanță cu timpul de acum.

A înțelege și a imita pe marele Șaguna înseamnă a fi original și destoinic ca și el. Cu creierul lui Șaguna, a știut să lucreze numai Șaguna, al împrumuta este imposibil.

Iată de ce nu este destul să punem în fața tineretului teologic istoria faptelor lui Șaguna, fără încercarea de a trezi în sufletul lui dorința ferbinte, spre o muncă personală, originală. Cu pregătirea unui tineret teologic care să înțeleagă, că partea din ființa lui Șaguna care va rămânea pe veci, este originalitatea lui, am împinge deabinele carul bisericii noastre înainte.

Cel mai primejdios cal de bătaie al tuturor necredincioșilor, contra bisericii noastre, este viața materială a preoției noastre. Preotul și familia lui să mănânce, să se îmbrace, să se cultive, dar să nu ceri dela credincioși nici un ban, adică să nu aibă cu ei nici o chestiune materială. Și este ceva în lucru. Am văzut odată cum un mare artist a jucat pe scenă o mare personalitate istorică, și după aceea a consumat o rață întregă pe varză. Am știut că și el este om, că și el trebuie să mănânce, și totuși cina lui a strivit în sufletul meu toată emoția estetică. Este sigur că anumite părți omenești nu ar trebui să se vadă nici din preot, care slujește la altar, transfigurat cu trupul și cu sufletul.

Am sfânta convingere, că dacă Șaguna ar fi trăit în statul liber românesc ar fi îndepărtat în mod tacit această modă de scandal care se chiamă salarizarea preoției. Ar fi făcut o chestie intimă a bisericii din nevoile materiale ale preoției, și ar fi luat cea mai puternică armă din mâinile dușmanilor. Și câte alte chestiuni grele ale sfintei noastre biserici s'ar putea rezolvi, nu citând pe Șaguna, ci mergând pe urmele lui.

Unii In Timișoara am văzut ridicată o pompoasă școală. Câți bani au trebuit și câtă îndârjire sufletească! Și sunt sigur că profesoarele și elevele din această școală vor fi surdo-mute față de orice influență, care nu le convine, ca apoi cu cât mai mult să trăiască factice, după percepțele credinței în care au fost crescute.

Am stat mult și m'am uitat gândindu-mă că exact așa de dârz, de încăpăținat și destoinic a fost pe vremuri și Șaguna al nostru. Protopopul sârbesc din zilele acelea, de demult, nimicia pe bieții dascăli dacă nu știa copiii să cânte toate troparele și condacile sârbește, și metropolitul original Șaguna, a făcut teasc de cărți românești, isgonind din casele și bisericile românești, toate Ceasloavele și Octoicele străine.

Și nu a fost spine în trupul sionului românesc, pe care marele Șaguna să nu-l fie scos repede și bine. Să ne închinăm în fața originalității lui și să o pogorâm în viața noastră de azi.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopresbiter.

Rușinați să fie trufașii ceice fără vindă apasă, căci învățăturile Tale Doamne le cercetez.

Psalm.

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

IV. Ierarhia sârbească în Banat.

1. *Întemeierea ierarhiei sârbești. Avantagiile și desavantagiile acestei ierarhii pentru Români. Starca clerului ortodox în sec. XVIII.*

După ce deja cu un secol și jumătate în urmă puterea Turcilor începuse a slăbi, și victoriile strălucite, urmate de jafuri și măceluri începură a se tot împuțina, ei pierd încetul cu încetul terenul în Europa centrală și sunt spre nesimțite împinși spre Asia Mică. Astfel, la sfârșitul sec. XVII Turcii pierd Ungaria și suzeranitatea asupra Transilvaniei, prin pacea dela Carloviț, iar din vechea Ungarie ei nu mai rămân decât cu Banatul. La 1716 însă îl pierd și pe acesta și după 164 ani de robie turcească el fu anexat Austriei.

În timpurile acestea de neconținute frământări și nesiguranță, se întâmplă pentru viața religioasă a Banatului un eveniment deosebit de important. Un număr de vreo 40.000 familii de sârbi emigrară la 1690 sub conducerea patriarhului Arsenie III Cernojevici, fugind de groaza Turcilor¹⁾ în stânga Dunării, așezându-se parte în Banat, parte în Ungaria, de Sud sub ocrotirea dinastiei de Habsburg, care prin împăratul Leopold I (1657-1705) le conferă privilegii foarte însemnate prin Diploma Leopoldică. Prin manifestul din 6 Aprilie 1690 și prin diplomele din 21 August 1690, 20 August 1691 și 4 Martie 1695²⁾ i se acordă așa numitului „popor illiric“ în primul rând întinse drepturi bisericești. Li-se dă dreptul de a-și alege un mitropolit de limba și națiunea lor, de a rândui preoți sârbi în orașe și sate, de a-și păstra nestânjeniți ritul și tradițiile și de a ține sărbătorile după calendarul iulian. Mai mult încă: li-se dă dreptul „de a dispune de toate bisericile de ritul grecesc și de toți cari mărturisesc religionea aceasta“. Iată deci că ierarhii sârbi, șapte la număr, supuși arhiepiscopului de Carloviț căpătase latitudinea de a-și întinde jurisdicția și asupra Românilor din Banat și Crișana, în mijlocul cărora fusese colonizată populațiunea sârbească. Această populațiune se mări încă la 1737 printr'o nouă emigrare, condusă de patriarhul Arsenie IV Ioano-

vici Șacabent³⁾. Astfel se înființară la 1690 episcopiile dela Caransebeș, Vârșeț, Timișoara și Arad, în mod provizoriu, iar la 1695 în mod definitiv⁴⁾.

Ierarhia sârbească astfel întemeată se stabili cu tot dinadinsul la noi, mai ales în scaunele dela Vârșeț și Timișoara, abea după alungarea Turcilor de aci, și cu toate că ea a adus foloase Românilor din Banat, ea le-a adus însă și destule ponoase. În examinarea celor dintâiu, iată ce ne spune Dl Dr Gh. Ciuhandu: „Când au venit încoace Sârbii..... era în stângere ierarhia superioară românească pe care o putem remarca bine în sec. XVII....., Și astfel golurile din ierarhia superioară românească se umpleau cu prisosul de ierarhi sârbi — șapte la număr — veniți încoaci cu patriarhul lor Arsenie Cernojevici și plasați cu reședințele lor până sus în Buda“.

„Dar să ne-o fixăm dela început, că cece era la început și o invaziune ierarhică, mai însemna și altceva: Era o reconfortare eclesiastică — politică a ortodoxiei; era o forță nouă și necunoscută încă în viața statului ungar, deoarece această ierarhie se adăpostea aici sub scutul unei înzestrări politice, cu așa numitele privilegii illirice“, acordate de împăratul Leopold I..... însemnau pentru sârbi un drept autonom în cele bisericești, un prestigiu politic al bisericii însăși, de a dirigui ea însăși, până și unele chestii de ordin politic-național. Dar aceste privilegii mai însemnau ceva și pentru ceilalți ortodocși — Români, Ruteni și Greci, — din statul ungar cari nu aveau nici un episcop, ele însemnau o încadrare a acestor ortodocși în ierarhia sârbească; ele însemnau mai departe o închegare a tuturor acestor ortodocși, mult-puțini, într'o conștiință ortodocsă și într'o unitate eclesiastică administrativă, și însemnau mai pre sus de toate, o puternică ocrotire a ortodocsiei din Ungaria și țările afiliate ei, — ocrotire ce ne-a venit în ceasul unei supreme primejdii nouă, când adecă politica și armele austriace înlăturau succesiv dominațiunea turcească, iar pe temelul acestei biruinți, prin arme, năvălea cu politica sa de cucerire religioasă, de catolicizare⁵⁾“.

De fapt biserica românească fiind decapitată de cătră supremul ei ierarh, credincioșii ortodocși cari n'au voit să imite în trădare pe Atanasie Anghel, au aflat scut, cei din Transilvania, la centrele ierarhice de peste Carpați⁶⁾ iar cei

1) Asupra mobilului emigrării lui Arsenie III Cernojevici precum și a altor emigrări sârbești în Banat vezi P. Nemoianu o. c. p. 34-36.

2) Dr. T. Botiș: Pagini din istoria desrobirii în Triumful Ortodoxiei la Arad. Arad 1929 p. 161.

3) R. S. Molin: Afurisirea lui Moisi Nicoară. Oravița 1925 p. 10.

4) E. Popoviciu o. c. cart. II v. IV p. 426.

5) Dr Gh. Ciuhandu: Doi Ioanovici pe trenul episcopesc ortodox dela Arad. Arad. 1929 p. 7-8.

6) Dr T. Botiș: Cuvântare în Triumful Ortodoxiei la Arad p. 56-37.

din Banat și Crișana la ierarhia sârbească. Ierarhia sârbească a împiedecat din răspuțeri lățirea unirii printre românii bănățeni⁷⁾ în măsura în care aceasta s'a făcut în Ardeal. Pe de altă parte diecii porniți din Ardeal, dornici de a fi hirotoniți preoți spre a sluji pe altarul greu încercatei ortodoxii ardelene, găseau totdeauna în ierarhii sârbi din Arad, Timișoara și Caransebeș satisfacerea dorinței lor, precum și o mână pârintească de ajutor⁸⁾.

Din punct de vedere politic, Românii ajunseră în Banat la un traiu mai omenesc tot datorită ierarhiei sârbești, căci după ce sârbii obținură încetățenirea bisericii ortodoxe în Ungaria prin legra XXVII din 1791 și X din 1792, ceeace Ardelenii nu obținură decât peste jumătate de veac, episcopii sârbi aveau drept, în baza consecințelor ce decurg din aceste legi să participe la ședințele dietei maghiare; credincioșii aveau drepturi civile, în urma recunoașterii privilegiilor din 1690, drepturi de cari s'au bucurat și Românii, întrucât erau înglobați în națiunea illirică⁹⁾.

(Urmează).

Vizitațiuni canonice

În ziua de 15 August a. c., Prea Sfinția Sa părintele Episcop Dr. Vasile Lazarescu, a binevoit a vizita comuna *Cornereva*, o comună de munte, de un pitoresc rar. Des de dimineață întreg satul se pregătea să primească pe arhiepiscopul, mai ales că de 140 de ani episcop n'a călcat pe acele plaiuri. Peste 100 de călăreți, cari au așteptat pe Prea Sfinția Sa la 10 km. depărtare de biserică, parcă anume crescuți pe caii lor de munte, mici dar frumoși, într'un port caracteristic acelei regiuni, dădeau un tablou ce nu-l întâlnești oricând. La orele 10 bubuitul frascurilor vestesc sosirea P. S. Sale care este însoțit de protopop Dr A. Buzdug prof. de teologie (Cluj) protodiaconul Teodor Roșca și diaconul Isaia Suru prof. de teologie. — La intrarea în sat un călăreț voinic N. Stângu se coboară de pe cal și cu un curaj caracteristic celor dela munte, urează P. S. Sale bun sosît. În fața crucei din mijlocul satului, P. S. Sa este întâmpinat de notarul Z. David și primarul comunei. Impresionantă a fos apoi în-

tâmpinarea făcută de cei 70 bătrâni ai satului când un moșneag cărunt adânc emoționat de venirea P. S. Sale în satul lor, mulțumește P. S. Sale că le-a hărăzit fericirea de a vedea și ei, înainte de moarte un episcop. Și a vorbit bătrânul moșneag cu atâta suflet și demnitate, încât a stors lacrimi din ochii multora. La ușa sfintei biserici preotul I. Grozavescu parohul locului, rostește cuvânt de bine ventare. E o cuvântare aleasă, simțită și înduioșătoare. Să săvârșește sfânta liturgie de P. S. Sa înconjurat de un sobor de preoți, format din protopop I. Câmpianu, preoții: I. Grozavescu, G. Belcotă, I. Drăgoi, G. Păleanu, și diaconii: Teodor Roșca și I. Suru. Cântă corul satului cu multă inimă, condus de învățătorul Brânzei. La Priceasnă corul execută în mod ireproșabil, concertul religios „Ceriurile spun....”. La rugăciunea amvonului toți credincioșii formează un cortegiu. Se iese cu Litia la sf. cruce și acolo P. S. Sa citește o rugăciune pentru vii și morți. Apoi vorbește P. S. Sa în cuvinte alese; pe înțelesul tuturor arătând credincioșilor cât de urât este tendința zilelor noastre după cele ale materiei și ce frumos și plină de fericire este râvna pentru cele ale sufletului; pentru cele spirituale. Oricât se sbate lumea după averi, nimic nu face dacă în sufletul lor nu va avea credință în Dumnezeu; credință și fapte bune și „toate vi se adauge vouă”; îndeamnă pe credincioși ca și pe mai departe să se alipească cât mai mult de biserică și binecuvântarea lui Dumnezeu nu va lipsi. Au fost scene mișcătoare atât la sfânta liturgie cât și în timpul predicii, multă lume plângea. Erau lacrimi de bucurie. Apoi P. S. Sa vizitează pe preoții locului și inspectează Oficiul parohial. Între cei prezenți trebuie să remarcăm și pe domnii: Primpretor al Buziașului I. Duicu, Dr Traian Grozavescu, ambii fii ai comunei, D. Sgaverdia etc. La masa ce s'a servit în casa părintelui Grozavescu Primpretorul I. Duicu mulțumește cu lacrimi în ochi P. S. Sale pentru bunavoința ce a avut-o atunci când n'a cruțat nici timp nici oboseală, ci a venit în comuna lor producând atâta bucurie și mulțumire sufletească consătenilor săi aproape izolați unul de altul, pe acele văi ascunse ale comunei sale.

* * *

După masă P. S. Sa vizitează comuna *Bogolin*. Ete întâmpinat și aici cu un entuziasm de nedescris. Preotul locului G. Păleanu face obișnuitul raport. Să săvârșește vecernia de P. S. Sa înconjurat de acelaș sobor de preoți ca și la Cornereva. Plecând dela o întâmplare

7) Dr S. Reli: Politica religioasă a Habsburgilor față de biserica ort. rom. în sec. XIX Cernăuți 1928 p. 18.

8) S. Dragomir: Istoria desrobirii religioase a Românilor din Ardeal în sec. XVIII Sibiu I 1920 II 1930 p. 108-109 și 149-150.

9) P. Nemoianu o. c. p. 34.

netericită de acum 27 de ani, ce a adus o groaznică nenorocire pe comună — când apa a distrus peste 30 de case — P. S. Sa vorbește credincioșilor despre temelia puternică a casei sufletului creștin. Casa sufletului nostru dacă e zidită pe temelia credinței puternice nimic din lumea aceasta, orice revărsare de ape a păcatelor, nu o vor putea nici măcar s'o clatine, necum să-o dărâme. Un obicei însă care sapă la temelia casei sufletului creștin este faptul că ne-am obișnuit ca în toate împrejurările vieții să cerem binecuvântarea bisericii. Așa mulți dintre credincioși s'au obișnuit să trăiască viața conjugală fără binecuvântarea bisericii. De aceea îndeamnă pe credincioși să cerceteze sf. biserică și să ceară binecuvântarea lui Dumnezeu când se căsătoresc, ca astfel temelia casei sufletului creștin să se întărească pe zi ce trece. Se inspectează apoi oficiul parohial. Părintele protopop I. Câmpianu, fiind terminate vizitațiile canonice din anul acesta în tractul Mehadie, mulțumește P. S. Sale pentru bunăvoință și osteneală.

* * *

În ziua de 16 August a. c. P. S. Sa însoțit de preot A. Buzdug și diaconii: Teodor Roșca și I. Suru a vizitat comuna *Mâtnicul-mare*, fiind a doua zi de rugă.

La sosirea în comună, este întâmpinat de călăreți chipeși și obișnuitul bubuit de treascuri. La intrarea în Biserică este întâmpinat de tânărul preot Iova Drăghina parohul locului care cu mult suflet tâlmăcește în numele parohiei sentimentele de bucurie și recunoștință ale credincioșilor, ce le simt în acele clipe când s'au învrednicit de o vizită așa de înaltă. Se face sfințirea bisericii — radical renovată — și apoi sfânta liturgie de P. S. Sa înconjurat de preoții E. Lăpăduș, I. Lăpăduș, G. Sperlea, T. Șandru, P. Adam și diaconii T. Roșca și I. Suru. Răspunsurile sunt date în mod impresionant, de corul „Reuniunii de Cântări” din Caransebeș sub conducerea pr. P. Bancea. La priceasnă vorbește P. S. Sa plecând dela cântarea ohtocului „cei ce urâți Sionul, rușinați veți fi de domnul că, precum iarba de foc.....”. Arată cum în trecut octocul și calendarul erau cărțile care au răspândit lumină în poporul nostru. Biserica și școala au fost instituțiile care au făcut să ne păstrăm ființa noastră de popor românesc. Astăzi când închegarea sufletească a neamului este așa de necesară, trebuie să ne alipim cât mai mult de sfânta biserică, care prin credință cimentează legăturile dintre noi. Motivează apoi necesitatea sfințirii bisericii de arhieru, descrie în culori negre pe-

ricolul cel mare care ne amenință și anume, descreșterea populației. Asta se întâmplă tocmai fiindcă nu ascultăm povețele sfintei biserici. Ori, cei ce se depărtează de povețele evanghelice vor fi pedepsiți, vor fi rușinați de domnul „și precum iarba de foc așa veți fi uscați”. Îndeamnă pe credincioși la mai multă dragoste pentru cele sfinte, pentru cele ale lui Dumnezeu. Intre cei de față remarcăm prezența Dl. căpitan I. Roșca din Oradea, fiu al comunei și un bun creștin. Se inspectează apoi oficiul parohial.

Peste tot locul a fost o adevărată înălțare sufletească, un entuziasm de nedescris, au fost momente cari nu se vor uita nici odată; amintiri ce se vor păstra neșterse în inimile credincioșilor; vizita P. S. Sale fiind o amintire pururea regeneratoare de sentimente religioase.

Rap.

ȘTIRI

Hirotonire. Prea Sfinția Sa părintele episcop Vasile hirotonește azi, în capela episcopescă pe păr. diacon Isaia Suru, întru preot, pentru trebuințele bisericii catedrale. Felicitări!

Mulțumită publică. Oficiul parohial ort. rom. din Săceni mulțumește și pe această cale pentru ofrandele primite: 1) Epitropia parohială Ohaba-Mâtnic 22 Lei, 2) Comuna bisericăscă Rudăria 20 Lei, 3) Oficiul Parohial ort. rom. Rașinari 70 Lei, 4) P. Mironescu-Mera Focșani 100 Lei, 5) Pr. Ștefan Otonoga Iam 100 Lei, 6) Oficiul paroh ort. rom. Iam 20 Lei, 7) Oficiul paroh ort. rom. Homojdia 45 Lei, 8) Epitropia paroh. ort. rom. Sâlha 50 Lei, 9) Oficiul paroh. ort. rom. Bozovici 100 Lei, 10) Pr. Axente Popovici Gârliște 461 Lei, 11) Lucretia Florescu dir. P. T. T. Gavojdia 200 Lei, 12) Dr. Marta Cons. C. Apel Timișoara 50 Lei. Total 1.238 Lei. Suma din urmă 79.474 Lei. Total general 80.712 Lei.

Praznic. La praznicul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, Oastea Domnului din loc, de sub conducerea preotului P. Bancea, a dat și în anul acesta o masă pentru săracii din oraș.

Societatea Anonimă Română a Agriculturilor „**Leguma**” din București Str. Smârdan No. 18 Etaj 5 dă preoților noștri la cumpărături de semințe o reducere de 10% la prețurile din catalog, la semințele leguminoase și de flori și 5% la toate celelalte semințe.

Nr. 4743 Sc. 1937.

Notă oficială.

În preocuparea sa de creșterea viitoarelor mame de model, Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române a organizat o seamă de internate ca și asistența necesară pentru externat pe lângă mai multe școli din țară.

Desigur această preocupare este foarte importantă astăzi când în școlile streine cu deosebire pentru fete se dau lupte ascunse pentru

vânzarea sufletelor plâpânde și amăgirea lor în ale credinței religioase.

Preoții, pentru ficele lor, ca și pentru cele ale păstoriților, au datoria să le trimită la asemenea școli, preferându-le tuturor celorlalte.

Mai jos publicăm tabloul cu indicarea acestor școli, a taxelor de întreținere care precum se vede sunt reduse pentru ficele de preoți.

	Internă	Semi-Internă		Externă		P'iano		
	Taxă cuvenită 1937/38	P. T. Fică de Preot	Taxă cuvenită	P. T. Fică de Preot	Taxă cuvenită	P. T. Fică de Preot	Taxă cuvenită	P. T. Fică de Preot
C. Primar	18000	14000	11000	9000	5000	4000	4000	3000
C. Secundar I—IV	25000	20000	15000	13000	10000	8000	5000	4000
C. Secundar V—VIII	26000	20000	15000	13000	12000	8000	6000	5000
Taxe de înscriere	1360	1360	840	840	620	620		

Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, are următoarele școli secundare:

București Internat și Externat Str. Principatele Unite 63, *Externatul „Zoe Romniceanu“* Calea Moșilor 148, *Galați Internat și Externat* Str. General Berthelot 79, *Craiova Internat și Externat* Caransebeș în 13 August 1937.

nat Str. Brestei 36, *Iași Internat și Externat* Str. Lascăr Catargi 22, *Vashui Externat* Str. Ștefan cel Mare, *Giurgiu Externat* Str. General Berthelot 19, *Buzău Internat și Externat* Str. N. Iorga 15.

Episcopul diecezan:

† VASILE

Publicație de licitație.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construire a bisericii ort. române din comuna Clopodia specificate în condițiunile de licitație se publică licitație minuendă cu oferte închise și sigilate pe ziua de 8 Septembrie a. c., la ora 11 a. m., la casa parohială.

1. Planul și devizul de spese și condițiunile generale și cele speciale se pot vedea la Of. parohială din Clopodia.

2. Concurenții vor înainta deodată cu oferta închisă și vadiul de 10% din prețul oferit.

3. Nu vor fi admiși la licitație decât antreprenorii cu cvalificație recerută.

4. Antreprenorul pe care va rămânea lucrările va restitui comunei bisericești spesele avute cu compunerea elaboratelor tehnice.

5. Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

Comisia de licitație își rezervă dreptul a alege și preda lucrările acelu antreprenor în care va avea mai mare încredere.

Din ședința consiliului parohial ținută în comuna Clopodia la 27 Iulie 1937.

Secretar:

Ioan Albalu

Președinte:

Miron Băleanu

paroh.

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 1091/1937 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație.

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Talida Jurca dom. în com. Var, contra urmăritei Maria Andrei Balint născ. Harambașa dom. în comuna Var, la cererea urmăritoarei Judecătoria ordonă licitațiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147 din legea LX. din 1881, asupra porțiunei de sub B. 2 a urmăriritei de 4/8 parte din imobilele înscrise în c. f. a comunei Var, din circumscripția Judecătoria mixte Caransebeș Nr. coalei c. f. 185 sub A. I. 1—2 No. top. 20 Arătură în Intravilan de 417 stp. No. top. 21 Casa No. 181 cu curte în Intravilan de 156 stp.; a cărei preț de strigare va fi de 7200 lei; sub A. II. 1—4 No. top. 1036 fânaț în Muza de 869 stp. No. top. 1037 Arător în Muza de 790 stp. No. top. 1038 fânață în Muza de 1137 stp. și No. top. 1039 arător în Muza de 237 stp. a cărei preț de strigare va fi de 3000 lei; sub A+1 No. top. 132 arător în Intravilan de 1 jug. 462 stp. a cărei preț de strigare va fi 1800 lei, sub A+2 No. top. 1134 arător în Zăvoiu I. de 1 jug. 474 stp. a cărei preț de strigare va fi de 1800 lei, și de sub A+3 No. top. 1746 fânață în Bobu de 1 jug. 1548 stp., a cărei preț de strigare va fi de 1800 lei, pentru încasarea creanței de 16.800 lei, capital, și interese de 1/2% delă 13 Iulie 1935, spese de proces și de executare de 5230 lei, fixate

până acum spese de 450 lei, fixate acum pentru cererea de licitație.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii **pe ziua de 22 Septembrie 1937, ora 10 la casa comunală a comunei Var.**

În baza art. 150 legea LX din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Porțiunea de imobile supusă la licitație nu pot fi vândute cu preț mai mic de cât prețul strigării (art. 10 a legii pt. unificarea unor disp. ref. la executarea silită).

2. Cei cari voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauțiune, socotite pe cursul fixat în art. 42 LX. 1881, ori să predea aceluiaș delegat chitanța de depozitare judecătorească, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170, legea LX. din 1881, art. 21 XLI. 1908)

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare, este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire, nu se va ține scama de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitație, care se va continua fără amânare.

Caransebeș, 18 Maiu 1937.

Leo Petö s. s. judecător. **D. Lăzărel** s. s. dir. c. f.

Pentru conformitate: **D. Lăzărel** dir. c. f.

BCU Cluj / Convocare.

Domnii acționari ai Societății comerciale „CRAINA“, din Iablanța sunt rugați a participa la **a III-a Adunare generală ordinară,** care se va ținea în localul Societății la **5 Septembrie 1937,** cu următoarea,

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării. 2. Raportul Consiliului de Administrație, raportul cenzorilor și darea absolutului. 3. Alegerea membrilor în Consiliul de Administrație, în locul celor eșiți la sorți. 4. Alegerea comitetului de cenzori. 5. Distribuția venitului curat. 6. Eventuale propuneri.

Direcțiunea,**ACTIV****Bilanț la 31 Martie 1937.****PASIV**

Cassa în numerar	179380 —	Capital social	350000 —
Mărfuri	248891 —	Profit net din anul 1935/1936	41939 —
		Profit net din anul 1936/1937	36232 —
	428171 —		428171 —

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:Președinte: ss. **Iosif Șandru.****Ignat Șandru.**Administrator-casier: **Alimpie Fișteag.****DEBIT****Profit-perderi.****CREDIT**

Cheltueli generale	55056 —	Dela profitul din anul 1925/36	41939 —
Salarii	86400 —	Venit din vânzarea mărfurilor	177688 —
Profit net din 1935/36	41939 —		
Profit net din 1936/37	36232 —		
	219627 —		219627 —

Verificând gestiunea, am aflat-o în deplină concordanță cu registrele:

COMISIUNEA DE CENZORI:ss. **Nicolae Fișteag.**ss. **Nicolae Domășianu.**Redactor responsabil: **NICOLAE CORNEAN,** consilier eparhial.

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane, Caransebeș.

